

**ПОРЯДОК
ФОРМУВАННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ
СИЛАБУСІВ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У
ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ІНДУСТРІАЛЬНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ КОЛЕДЖУ

Голова педагогічної ради

 Василь ЧЕРНІВЧАН
(протокол № 26 від 30 червня 2022р.)

Порядок вводиться в дію з 01 вересня 2022р.)

Директор коледжу

 Василь ЧЕРНІВЧАН
(наказ № 73-аг від 07 вересня 2022р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Порядок є нормативним документом Чернівецького індустріального фахового коледжу (далі – Коледж) і визначає порядок розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду силабусу дисципліни.

1.2 Порядок розроблений з урахуванням законів України «Про освіту» та «Про передфахову вищу освіту» та інших чинних нормативно-правових актів.

1.3 Порядок призначений для педагогічних, науково-педагогічних працівників Коледжу та здобувачів фахової передвищої освіти.

1.4 Силабус, як один з інструментів реалізації політики студентоцентрованого навчання, є стислим описом компоненти освітньої програми, частиною навчально-методичного комплексу, який містить основні характеристики дисципліни і має на меті допомогти здобувачеві в організації його навчальної діяльності. Силабус дисциплін призначений для допомоги здобувачам фахової передвищої освіти у виборі дисциплін та формуванні індивідуальної освітньої траєкторії.

1.6 Порядок є основою для розробки силабусів навчальних дисциплін і містить: структуру силабусу, рекомендації щодо розробки кожної структурної частини, зразок силабусу навчальної дисципліни.

II. ФОРМУВАННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Силабус є обов'язковою складовою навчально-методичного забезпечення дисципліни, розробляється викладачем для студентів та зв'язує зміст навчальної дисципліни з вимогами, процедурами та політиками конкретного курсу.

2.2 Силабус є документом, що відображає ступінь відповідальності викладача і студента щодо забезпечення/реалізації запланованих результатів навчання.

2.3 Силабус повинен бути коротким і зрозумілим для студента та давати відповіді про навчальну дисципліну в розрізі наступних складових:

- нормативна основа навчання;
- формування компетентностей та програмних результатів навчання;
- організаційно-методичні складові навчання (аудиторна, самостійна, індивідуальна робота);
- оцінювання результатів навчання;
- академічна доброчесність.

III. СТРУКТУРА СИЛАБУСУ

3.1 До складових силабусу відносяться наступні:

- організаційна інформація про дисципліну;
- інформація про викладача;
- анотація дисципліни;
- предмет навчання;
- мета;
- результати навчання;
- компетентності;
- структуру дисципліни

- міжпредметні зв'язки;
- формат та обсяг курсу;
- політику оцінювання та академічної доброчесності;
- літературні та інформаційні джерела курсу.

3.2 Організаційна інформація про дисципліну подається у типовій формі та містить нормативні відомості про дисципліну (назву освітньо-професійної програми, кількість годин/кредитів, форму навчання, мову викладання).

3.3 Інформація про викладача/викладачів обов'язково містить контактну інформацію: електронну пошту.

3.4 Анотація дисципліни – короткий опис важливості вивчення дисципліни, визначення її місця в структурі професійної підготовки майбутніх фахівців. У силабусі необхідно відповісти на запитання: чому потрібно вивчити цю дисципліну в ході отримання освіти з тієї чи іншої спеціальності?

3.5 Предмет навчання основні поняття та характеристики основних тем, які будуть вивчатися протягом курсу.

3.6 У розділі Мета необхідно аргументувати, чому саме ця дисципліна є актуальною і її потрібно вивчати.

3.7 Розділ Результати навчання повинен ознайомити студентів із переліком компетентностей, які вони зможуть набути в ході вивчення курсу.

3.8 Компетентності передбачає перелік набутих знань у умінь, та як можна ними користуватися.

3.9 Структура дисципліни передбачає структуру основних розділів і тем, які будуть вивчатися студентами.

3.10 Міжпредметні зв'язки вираження фактичних зв'язків, що встановлюються в процесі навчання або в свідомості здобувача освіти, між різними навчальними дисциплінами.

3.11 Формат та обсяг курсу – передбачає розбивку дисципліни на види занять із зазначенням кількості годин та форму підсумкового контролю.

3.12 Політика оцінювання та академічної доброчесності - особливі вимоги в курсі, що передбачені Положенням про академічну доброчесність.

3.13 Літературні та інформаційні джерела курсу – це перелік підручників, посібників, сайтів, навчально-методичних видань, в тому числі в електронному форматі, з обов'язковим посиланням на місцезнаходження даного інформаційного джерела.

IV. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Силабус навчальної дисципліни розглядається та затверджується на засіданні циклової комісії не пізніше першого грудня поточного навчального року, що передуює вивченню вибіркової навчальної дисципліни. Витяг з протоколу засідання циклової комісії щодо затвердження силабусів повинен містити загальний список відповідних дисциплін та викладачів, відповідальних за їх розробку.

4.2 Силабус навчальної дисципліни необхідно затверджувати щороку. Після затвердження силабуси розміщуються на сайті для застосування положень Положення про вибіркові дисципліни.

4.3 Силабус підлягає періодичному перегляду та оновленню (не рідше 1 раз на два роки). Підставою для оновлення силабусу можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- ініціатива роботодавців;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації силабусу;
- результати опитування студентів про враження від вивчення навчальної дисципліни.

V. ЗМІНИ, ДОПОВНЕННЯ ТА ЧИННІСТЬ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Даний Порядок вступає в дію з моменту його затвердження директором Чернівецького індустріального фахового коледжу.

5.2. Внесення змін та доповнень до діючого Порядку, відбувається за поданням заступника директора з навчальної роботи Чернівецького індустріального фахового коледжу із погодженням методичної та педагогічної рад коледжу і затвердженням директором зазначеного закладу.

5.3. В мотивації змін або доповнень обов'язкове дотримання нормативно-правових актів України та посилення на норму, що змінює даний Порядок.

5.4. Введення в дію змін та доповнень оформлюється відповідним наказом по закладу освіти із зазначенням строку і термінів дії змін.

5.5. Контроль за виконанням Порядку здійснюють посадові особи Коледжу в межах своїх повноважень, що встановлені посадовими інструкціями.

5.6. Порядок зберігає чинність до затвердження нового Порядку, або іншого нормативно-правового акту, якщо інше не передбачено.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ФІНАНСИ

Спеціальність

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма

Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна	
Форма навчання	Очна (денна)	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин	3 семестр – 2-го року навчання
Мова викладання	Українська	
Анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Фінанси» є складовою циклу дисциплін професійної підготовки фахового молодшого бакалавра з фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Дисципліна «Фінанси» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо взаємозв'язків між джерелами формування фінансових ресурсів та їх використанням, функціонування фінансових інструментів, суті фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів фінансових інструментів.</p>	
Що буде вивчатися (предмет навчання)	<p>Вивчення суті, характерних ознак фінансів, їх ролі, місця в економічній системі, закономірностей еволюційного розвитку фінансів, теоретичних основ, практичних сторін здійснення фінансової політики державою, органами місцевого самоврядування, функціонування фінансового механізму, його складових, джерел формування доходів та принципів організації видатків бюджетної системи, причин виникнення, шляхів подолання бюджетного дефіциту, засвоєння сутності, значення, ролі страхування, державних цільових фондів у вирішенні соціальних питань, проблеми функціонування їх в Україні, державного кредиту, його значення у формуванні фінансових ресурсів країни, покритті дефіциту бюджету, корпоративних фінансів, фінансів домогосподарств, фінансів високорозвинених країн та країн ЄС, міжнародних фінансових організацій і інститутів в системі фінансових відносин державного та міжнародного рівня.</p>	
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	<p>Оволодіння базовим комплексом теоретичних знань з функціонування фінансів як регулятора усіх сфер життя суспільства, як системи економічних відносин та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства.</p>	

<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.</p> <p>Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.</p> <p>Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.</p> <p>Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.</p> <p>Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.</p> <p>Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.</p> <p>Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами</p>

	<p>законодавства.</p> <p>Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.</p> <p>Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки.</p>
<p>Структура дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ</p> <p>Тема 1. Предмет фінансової науки. Суть і функції фінансів</p> <p>Тема 2. Фінансова політика держави</p> <p>Тема 3. Фінансова система</p> <p>Тема 4. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p>Тема 5. Податки</p> <p>Тема 6. Бюджет</p> <p style="text-align: center;">РОЗДІЛ 2. СФЕРИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ</p> <p>Тема 7. Державний кредит і державний борг</p> <p>Тема 8. Місцеві фінанси</p> <p>Тема 9. Спеціальні цільові фонди держави</p> <p>Тема 10. Страховий ринок</p> <p>Тема 11. Фінансовий ринок</p> <p>Тема 12. Міжнародні фінанси</p>
<p>Міжпредметні зв'язки</p>	<p>Знання з даного курсу будуть використовуватися при вивченні дисциплін: «Податкова система», «Страхування», «Банківські операції».</p> <p>Набуті знання можуть бути використані при написанні курсової роботи, проходженні навчальної та виробничої практик.</p>
<p>Політика оцінювання та академічної доброчесності</p>	<p>Політика дотримання академічної доброчесності (відповідно до Закону України «Про освіту») – «Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.</p> <p>Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.</p> <p>Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонено (в тому числі і з використанням мобільних девайсів).</p>

<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p>	<p style="text-align: center;">Основна (базова)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінанси. навчально-методичний посібник. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. 254 с. 2. Фінансово-економічна діяльність: Навч. посіб. / О. О. Коць, П. Г. Ільчук. Львів: Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. 134 с. 3. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. / Л.В. Русул, М.П. Федішин, Н.А. Лаврук. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 288 с. 4. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / М.В. Дубина, О.М. Грубляк, А.В. Жаворонок, А.С. Абрамова, Д.Г. Савчук, А.О. Вікнянська. Чернігів, 2018. 352 с. 5. Економічна теорія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей галузі знань «Управління та адміністрування»/ укладачі: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім.Ю. Федьковича, 2020. 152 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кремень О.І. Фінанси: Навчальний посібник - Київ: ЦУЛ, 2014. 416 с. 2. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин Н., С. Селюченко. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2018. 388 с. 3. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.И Вівчар, О.М.Чубка. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с. 4. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : навч. посібник / В. М. Шелудько. Київ : Знання, 2014. 535 с. 5. Шкварчук Л.О. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування»: навч. посіб. Львів: Простір-М, 2019. 232 с. 6. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: практикум: навч. посіб. Львів.: «Новий Світ-2000», 2019.400 с. 7. Ярошевич Н.Б. Фінанси: навч. посіб. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с. 	
<p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://www.bank.gov.ua – офіційний сайт Національного банку України; 2. https://www.dfm.gov.ua – офіційний сайт Державного фінансового моніторингу України; 3. https://www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України; 4. https://www.pfts.com.ua – офіційний сайт «Фондової біржі ПФТС» 	
<p style="text-align: center;">Формат та обсяг курсу</p>	<p style="text-align: center;">Вид занять</p> <p>Лекції</p> <p>Практичні</p> <p>Самостійна робота</p>	<p style="text-align: center;">Кількість годин</p> <p style="text-align: center;">36</p> <p style="text-align: center;">36</p> <p style="text-align: center;">48</p> <p style="text-align: center;">ІСПИТ</p>

Шкала оцінювання, національна та ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
	90-100	A	5 (відмінно)
	80-89	B	4 (добре)
	70-79	C	
	60-69	D	3 (задовільно)
	50-59	E	
	35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Викладач(і)	<p align="center">ОЛЕСЯ ВІКТОРІВНА МЕДВЕДЄВА Посада: викладач Категорія: вища кваліфікаційна категорія E-mail: medvedieva.olesia@chic.cv.ua</p>		
Покликання на дисципліну (сторінка курсу в Moodle)	<p align="center">https:// dn.chic.cv.ua</p>		

Розглянуто та затверджено
на засіданні циклової комісії

_____
(назва комісії)
Протокол № __ від _____ 202_ р.

Голова циклової комісії _____ ПІБ
(підпис)